

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

 CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

 ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
ORIOL HUGUET, director general
BERTA CASTELLET, directora de màrqueting
GONZALO CANEDO, director comercial
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, director de producció
IVAN GRAU, cap financer
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**QUATRE VICIS DEL MÓN
DE LA CULTURA**
D. Sam Abrams

Poeta, assagista i traductor
EN SÍNTESI

El sí guanya a Òmnium

Palpitacions del temps

Ja que som al centenari del monumental *Glosari*, agafem préstec l'expressió del mestre, "les palpitations del temps", per parlar de quatre vicis perjudicials que estan arrelant-se en el món de la cultura a una velocitat absolutament vertiginosa.

EL PRIMER VICI ÉS QUE LA GENT DEL MÓN de la cultura cada dia llegeix menys. Sí, el moment en què hi ha un nivell de vida general que ens permet comprar més llibres, el moment en què hi ha una xarxa de biblioteques com Déu mana, el moment en què hi ha una infinitat de llibres excel·lents, d'accés gratuït, penjats a Internet, és precisament el moment que la gent del món de la cultura ha triat per llegir menys.

HAN SUCUMBIT DAVANT LA MAREJADORA oferta cultural que ens inunda; davant les seductores i tramposes possibilitats d'informació ràpida i de tota confiança que ens promet la xarxa; davant les extraordinàries pressions de vida social, d'actes de presència, que s'han convertit en un complement irrenunciable de l'existència de qualsevol escriptor; o davant la necessitat constant de "fer obra" per tal de continuar existint com a escriptor.

I, PITJOR ENCARA, EL SEGON VICI, que està directament relacionat amb l'anterior: pontificar en públic sobre llibres que l'opinador en qüestió no ha llegit o no ha llegit correctament. La tria de llegir o de no llegir és evidentment una qüestió totalment personal, però pontificar en tribunes públiques, en debats a la televisió o la ràdio, en articles d'opinió a la premsa escrita o en taules rodones, ja sobrepasa tots els límits d'opcions personals, naturals i defensables. Obrir la boca en públic i pontificar davant d'una audiència exigeix un sentit de responsabilitat moral i social.

DARRERAMENT, HEM TINGUT DUES OCASIONS d'agafar molta gent del món de la cultura pontificant sobre el buit més esfereïdor. El cas de la reedició del text original de *Nocturn de primavera* (1953), de Josep Pla, que sàviament Baltasar Porcel prefereix davant el text de l'edició de l'obra completa del 1972. Quantitats industrials d'opinions van volar pels aires sense que els opinadors tinguessin la decència intel·lectual de rellegir les dues versions i triar honradament. O el cas delirant d'aquest any parcialment orsià que estem celebrant. Les quantitats d'opinions descaradament infundades que s'han disparat d'un cantó i de l'altre, a favor i en contra de l'autor de *Paliques*, fa autèntica basarda. A tota aquesta gent del món de la cultura que opina alegrement sense haver passat de l'antologia del *Glosari* de la MOLC, els recomano, abans de parlar a la lleugera, que consultin la magnífica bibliografia d'Ors penjada a la web de la Universitat de Navarra. Amb el tema de no llegir i disparar la boca, hem arribat a l'extrem de tenir la figura del pallaso intel·lectual que se'l convida a propòsit als llocs per dir barbaritats i bajanades.

EL VICI NÚMERO TRES ÉS LA NOVETAT PER LA NOVETAT. En el món de la cultura catalana actual es percep clarament una sensació d'esgotament de models culturals i literaris, acompanyada d'una

CARME PERIS

“Amb el tema de no llegir i disparar la boca, hem arribat a l'extrem de tenir la figura del pallaso intel·lectual que se'l convida a propòsit als llocs per dir barbaritats i bajanades”

imperiosa necessitat de renovació artística. Cal acceptar que estem en un moment d'incertesa i d'impàs precipitat per la caiguda de la postmodernitat i no sabem ben bé cap on tirar i, com els pressupostos en temps de crisi política, hem decidit prorrogar els models culturals i literaris més recents de manera indefinida fins que ens aclarim del tot. Davant d'aquesta pròrroga, que pot semblar inacabable, molta gent del món de la cultura sent la necessitat de tirar endavant encara que sigui a la desesperada. La renovació en matèria de cultura està més que justificada, però la renovació per la renovació sense cap judici estètic real sobre la qualitat de les noves propostes és un suïcidi. Darrerament, aquest espe-

rit de la renovació per la renovació ha provocat la concessió de premis literaris a obres absolutament indignes.

EL DARRER VICI, EL TURISME INTEL·LECTUAL, té una lleu relació amb l'anterior perquè també és una forma de novetat per la novetat. Es tracta d'aquesta mania que ara està de moda de portar a Barcelona escriptors exòtics en base a criteris que tenen més que veure amb la geografia i la curiositat antropològica i la solidaritat política que amb la literatura, la cultura i l'excel·lència artística. No es pot malgastar la gran oportunitat que significa conèixer de prop una literatura aliena a partir d'un representant de tercera regional. No es pot confondre la nacionalitat amb la qualitat literària. Una cosa és ser palestí, iraquí, iranià, turc o vietnamita, i l'altra cosa és ser un bon poeta, dramaturg, novel·lista, assagista o memorialista. A vegades les dues coses coincideixen i a vegades no. I el diàleg intercultural no és cap justificació tampoc perquè, torno a insistir, una cosa és l'intercanvi d'idees entre països dissemblants i una altra de ben diferent és la cultura literària de qualitat.

LA FALTA DE LECTURES RIGOROSSES, parlar de manera indocumentada, encoratjar superficialment el canvi pel canvi i dedicar-se al turisme intel·lectual no són pas una base massa ferma i resistent per a una cultura sòlida. Pensem-hi seriósament.

**Marçal
Sintes**

Fa uns dies –el 15 de maig– em vaig referir a la consulta que Òmnium Cultural ha dut a terme entre els seus socis sobre el referèndum de l'Estatut. Com se sap, la butlleta de votació tenia dues preguntes. En primer lloc, es demanava al soci si creia que l'entitat havia de pronunciar-se. La segona qüestió s'interessava sobre la postura que, arribat el cas, calia adoptar. Bé, doncs ahir Òmnium va donar a conèixer els resultats. Els socis han volgut que l'entitat és nulli. Com potser algun lector recordarà, en l'article citat em manifestava contrari a la consulta i argumentava que Òmnium s'havia de preservar del risc de cremar-se públicament. En coherència, com a soci vaig votar en contra de donar a conèixer els resultats, posició que no ha estat la majoritària. Pel que fa a la segona pregunta, m'he manifestat diverses vegades pel sí a l'Estatut i he votat com a soci d'Òmnium en el mateix sentit. En aquesta ocasió he coincidit amb la majoria de socis, ja que el sí ha guanyat, tot i que amb un avantatge no gaire ampli. Em sembla que aquest resultat –que segurament no ha estat el que determinats membres de la junta busquen– no fa altra cosa que reflectir el caràcter transversal i divers d'Òmnium, un capital preciós que els actuals responsables haurien de valorar i saber defensar. Sigui com sigui, cal evitar convertir una entitat tan valuosa com aquesta en un mer instrument de la batalla partidista, per la qual cosa trobo força sensat que, a desgrat de la victòria del sí, Òmnium no faci campanya a favor ni dels que són favorables a l'Estatut ni dels altres.

m.sintes@hotmail.com